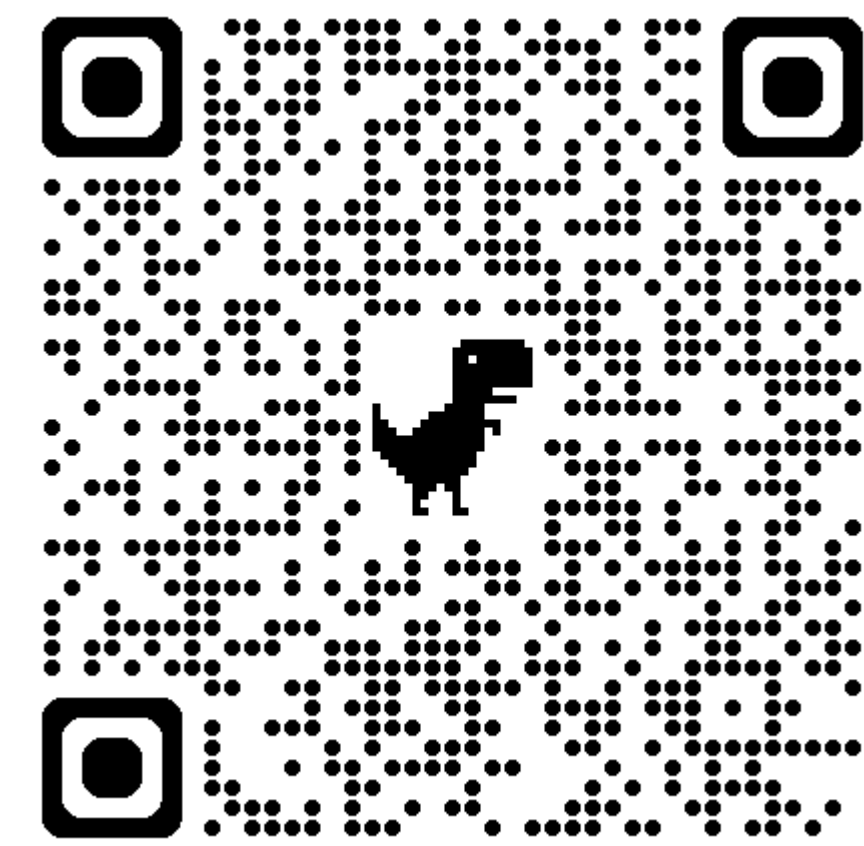

UUSI JULKAISU TURVEPELTOVILJELYN NYKYTILASTA, VILJELYSTÄ, KESTÄVYYDESTÄ JA HAASTEISTA

Mäkelä, J.J., Häggblom, O.

Jaakko.makela@salaojayhdistys.fi Olle.haggblom@salaojayhdistys.fi

Salaojayhdistyksen ja Luoko ry:n yhteistyönä toteutetun **Turvepeltojen moninaiset merkitykset** –julkaisun tarkoituksena on koota ajantasaista tutkimustietoa, ja turvepeltojen historiallista taustaa yhdeksi kokonaisuudeksi.

Selvitys perustuu historiakatsauksiin, maaperätieteiden ja peltomaan vesitalouden perusteisiin sekä viimeaikaisiin tieteellisiin julkaisuihin. Julkaisussa käsitellään turvemaiden ominaispiirteitä ja luokittelua, sivutaan ympäristö- ja ilmastokysymyksiä, ja keskustellaan uuden teknologian mahdollisuuksista tulevaisuuden turvepeltoviljelyssä

Ilman riittävää vesienhallintaa, eli peltomaiden kosteusolojen optimointia viljelyn kannalta, merkittävä osa pelloistamme olisi joko liian märkiä tai liian kuivia maatalouden harjoittamiseen ja viljelyn onnistumiseksi. Peltojen liikamärkyys on historiallisesti ollut ja on edelleen tärkein syy niiden vesienhallintaan, jonka takia n. 85 % peltopinta-alastamme on maankuivatuksen piirissä (Häggblom ym. 2020).

Salaojituksen tekniset vaatimukset ovat kuitenkin viime vuosina lisääntyneet, kun kuivatuksen lisäksi ympäristösyistä pohjaveden pinnan tason säätelyyn tarvittavia ojastoja rakennetaan. Pohjavedenpinnan tehokas säätely vaatii mm. tiheämmän ojavälin kuin pelkkä kuivatus.

Erityisesti turvepelloilla liikaveden poisjohtaminen viljelyn mahdollistamiseksi korostuu turpeen erityispiirteitten takia. Pohjavedenpinnan korkeus ja turpeen kosteus vaikuttavat turpeen ympäristövaikutuksiin.

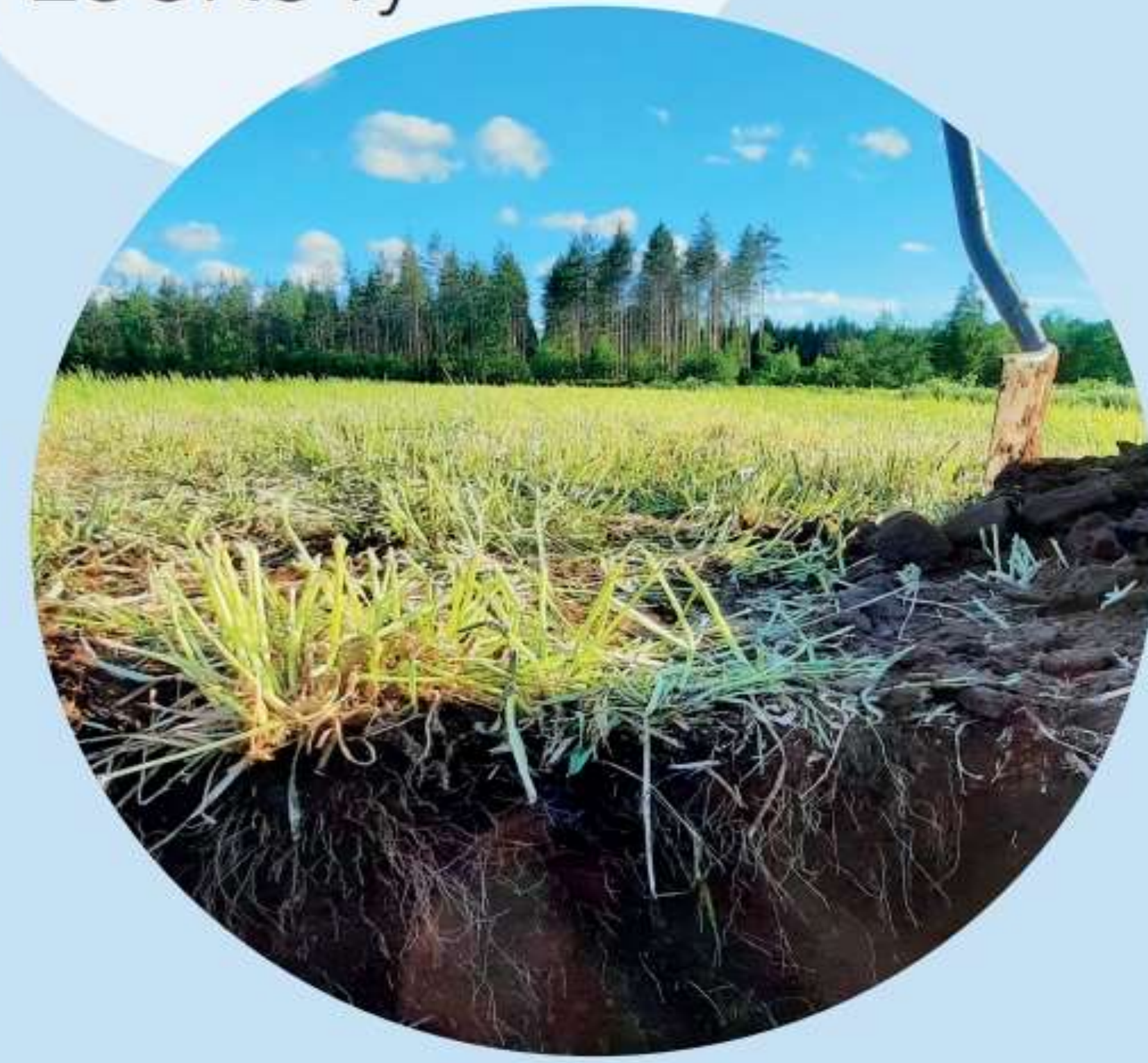
Näin ollen maankuivatus ja vesienhallinta ovat ratkaisevassa roolissa turvepeltojen ympäristövaikutusten minimoimisen ja tuotannon mahdollistamisen yhteensovittamisessa.

Kuva: Raija Suomela

TURVEPELTOJEN MONINAISET MERKITYKSET

LUOKO ry

Toimivan paikalliskuivatuksen merkitys viljelylle ei vuosikymmenten mittaan ole vähentynyt. Maatalouteen vaikuttavan politiikan vaikutuksia turvepeltoviljelylle ei voida vielä tietää. Tarve pohjavedenpinnan säätelylle tulee todennäköisesti vaikuttamaan maankuivatuksen suunnitteluun ja mitoitukseen entistä enemmän.

Ei ole selvää miten tulevat ohjeistukset ja ennallistamisasetuksen kaltaiset säädökset tulevat vaikuttamaan paikalliskuivatukseen, puhumattakaan toimivan peruskuivatuksen tulevaisuudesta.

Turvepeltoviljelyyn liittyvän tietovajeen täyttymisellä on suuri merkitys alan kestävyden parantamisessa. Ilmaston ja sosiaaliseen vastuuseen liittyvät tekijät sekä hallintotapa ovat keskeisiä yritysten vastuullisuustyössä 2020-luvulla. Toiminnan vastuullisuustekijät sisällyttävät sosiaalisen kestävyden ympäristövastuun rinnalle, ja mahdollisimman ajankohtainen ympäristötietous on oleellista turvepeltoihin liittyvässä poliittisessa keskustelussa.

Ratkaisut turveviljelyn haasteisiin löytynevät tuotannon tehostamisesta ja hyvän viljelykäytännön ja kestävyden edistämisestä tavalla, joka yhdistää maataloudelliset, sosiaaliset ja ympäristölliset näkökannat.